

СЕРІЯ ПРАВО

SERIES LAW

ЗМІСТ

ВІТАЄМО ЮВІЛЯРА!..... 7

Петков В.П.

Актуальні проблемні питання формування правової культури юриста

DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-1 11

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА. ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

Бостан С.К.

Методологія правового дослідження: поняття, структура, філософсько-світоглядні засади

DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-2 16

Алієв Р.В.

Військовий делікт – феномен сучасної юридичної науки

DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-3 29

Слабко С.М.

Співвідношення понять «метод», «спосіб», «засіб», «захід»: теоретико-правове обґрунтування та галузеві особливості

DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-4 38

Ключник Р.М.

Политическая субъектность современного журналиста

DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-5 44

Програмні цілі – висвітлення результатів новітніх досліджень і досягнень юридичної науки за всіма напрямками суспільного та економічного розвитку України і світової спільноти.

Для наукових працівників, професорсько-викладацького складу ЗВО, фахівців-правознавців, студентів, широкого кола науковців, юристів та працівників різних напрямів юридичної діяльності.

Матеріали публікуються змішаними мовами.

Журнал «Вісник Університету імені Альфреда Нобеля». Серія «Право» зареєстровано у міжнародних наукометричних базах Crossref DOI, Index Copernicus та індексується в інформаційно-аналітичній системі Національної бібліотеки України імені Вернадського.

Редакція не обов'язково поділяє точку зору автора і не відповідає за фактичні або статистичні помилки, яких він припустився.

Журнал затверджено до друку і до поширення через мережу Інтернет за рекомендацією вченої ради Університету імені Альфреда Нобеля (протокол № 6 від 25.06.2021 р.).

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 24594-14534Р від 29.10.2020 р.

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО. МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

- Бочарова Н.В.**
Конституційні засади позасудового захисту прав інтелектуальної власності (процедури медіації)
DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-6 51
- Подорожна Т.С.**
Конституціоналізація правового порядку крізь призму формування вітчизняної соціонормативної системи
DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-7 60
- Заворотченко Т.М.**
Теоретико-методологічні аспекти використання зарубіжного досвіду при охороні і захисті виборчих прав громадян
DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-8 66
- Палєєва Ю.С.**
Актуальні питання, пов'язані з проектом Закону України «Про народовладдя через всеукраїнський референдум»
DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-9 72

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС. СІМЕЙНЕ ПРАВО. МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

- Шкабаро В.М., Тодорошко Т.А., Біла А.В.**
Поняття ділової репутації в мережі Інтернет: проблеми визначення в законодавстві України
DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-10 78

ТРУДОВЕ ПРАВО. ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- Смолярова М.Л.**
Правові стимули та стимуляційні правовідносини в трудовому праві
DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-11 84
- Максименко Н.В., Троянський О.А.**
Вплив пандемії коронавірусу COVID-19 на правове регулювання трудових відносин в Україні
DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-12 90

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС. ФІНАНСОВЕ ПРАВО. ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

- Кобзар О.Ф., Романов М.Ю.**
Організаційно-правові засади функціонування підрозділів дізнання Національної поліції України
DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-13 96
- Комісаров О.Г.**
Інформаційно-правова модель забезпечення антитерористичної безпеки у місцях компактного проживання людей
DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-14 103
- Макушев П.В., Хрідочкін А.В.**
Поняття та зміст процедур публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності в країнах Європейського Союзу
DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-15 111
- Петков С.В.**
До питання про види юридичної відповідальності в контексті зміни державотворчих парадигм
DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-16 119
- Волкович О.Ю.**
Питання правового забезпечення України в контексті залучення банками капіталу на міжнародних ринках
DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-17 127
- Гамбург І.А.**
Організаційно-правові засади функціонування пробації в Україні: концептуальні новації
DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-18 134
- Купін А.П.**
Правове регулювання комерційної таємниці в законодавстві України
DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-19 141
- Макарова Т.П.**
Сучасний стан адміністративно-правового регулювання пенсійного забезпечення осіб, звільнених з військової служби
DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-20 146

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ. КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Коломоєць О.Д., Маліновська І., Коломоєць С.Д.

Домашнє насильство як детермінанта торгівлі людьми: досвід України та Польщі

DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-21 154

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Перфільєва А.О.

Фрагментація міжнародного права як чинник становлення сучасного

міжнародного правового порядку

DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-22 162

НАШІ АВТОРИ..... 172

OUR AUTHORS 174

CONTENTS

CONGRATULATIONS ON THE ANNIVERSARY!	7
Petkov V. Current problem issues of formation of legal culture of lawyer DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-1	11

THEORY AND HISTORY OF STATE AND LAW. HISTORY OF POLITICAL AND LEGAL DOCTRINES

Bostan S. Legal research methodology: definition, structure, philosophical and attitudinal framework DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-2	16
Aliiev R. Military tort – a phenomenon of modern legal science DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-3	29
Slabko S. Relationship between the concepts of “method”, “means”, “measures”: theoretical and legal justification and features in the branch of law DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-4	38
Kliuchnyk R. Political participation of a modern journalist DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-5	44

CONSTITUTIONAL LAW. MUNICIPAL LAW

Bocharova N. Constitutional basis of extrajudicial protection of intellectual property rights (mediation procedures) DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-6	51
Podorozhna T. Constitutionalization of the legal order through the prism of formation of the domestic socio-normative system DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-7	60
Zavorotchenko T. Theoretical and methodological aspects of the use of foreign experience in the protection and protection of voting rights of citizens DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-8	66
Palieieva Yu. Current issues concerning the adoption of the law of Ukraine “On public government through the all-ukrainian referendum” DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-9	72

CIVIL LAW AND CIVIL PROCEDURE. FAMILY LAW. INTERNATIONAL PRIVATE LAW

Shkabaro V., Todoroshko T., Bila A. The concept of business reputation on the internet: problems of definition in the legislation of Ukraine DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-10	78
---	----

LABOR LAW. LAW OF SOCIAL SECURITY

Smolyarova M. Legal incentives and incentive legal relations in labor law DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-11	84
Maksymenko N., Troianskyi O. The influence of the COVID-19 coronavirus pandemic on the legal regulation of labor relations in Ukraine DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-12	90

ADMINISTRATIVE LAW AND PROCESS. FINANCE LAW. INFORMATION LAW

Kobzar O., Romanov M. Organizational and legal principles of functioning of understanding units of the National police of Ukraine DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-13	96
--	----

УДК 341:347.73(477)

DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-17

О.Ю. ВОЛКОВИЧ,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри публічного та міжнародного права і правоохоронної діяльності

Херсонського державного університету

ORCID: 0000-0003-4216-3089

ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЗАЛУЧЕННЯ БАНКАМИ КАПІТАЛУ НА МІЖНАРОДНИХ РИНКАХ

У статті проведено теоретико-правовий аналіз щодо правового забезпечення України в контексті залучення банками капіталу на міжнародних ринках. Автором визначено, що економічна криза в державі має затяжний характер, ринок капіталу в Україні залишається значною мірою нерозвиненим. У державі зроблено багато кроків щодо подолання економічної кризи, визначено пріоритетні заходи, стратегічні кроки розбудови сталої економіки держави, зокрема, багато зусиль покладено на пошук вільних коштів для залучення інвестицій, але цього, як показує практика, видалося замало. Суттєвим кроком побудови вільної конкурентоспроможної держави стало прийняття Угоди про асоціацію між Україною та Європейським співтовариством, цей документ за своїм обсягом і тематичним охопленням є найбільшим міжнародно-правовим документом за всю історію України та найбільшим міжнародним договором з третьою країною, коли-небудь укладеним Європейським Союзом. Відповідно до Програми інтеграції України до Європейського Союзу (далі – Програма), схваленої Указом Президента України №1072/2000 від 14.09.2000 р., має бути синхронізація внутрішніх ринкових перетворень із змінами у процесах розширення ЄС. Насамперед це стосується: реформування органів виконавчої та судової влади і співпраці Міністерства юстиції України з судами; проведення адміністративно-територіальної реформи; формування основ політики регіонального розвитку (зокрема, законодавства щодо розподілу компетенції, бюджетів, податків); завершення приватизації (насамперед підприємств, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави та банків); реформування банківського сектора в цілому. Так, зокрема, розвинений ринок капіталу зазвичай розглядається як конкурент сектора комерційних банків, оскільки вони конкурують за збереження та інвестиційні можливості. Проте в сучасній фінансовій системі спостерігаються доповнюючі взаємозв'язки між ринком капіталу та банками, оскільки вони обирають різні сегменти фінансових ринків та концентруються на різних типах клієнтів.

Ключові слова: економіка, сталий розвиток, економічна криза, державне регулювання, банк, капітал.

Постановка проблеми. Україна тривалий час перебуває на зламі трансформаційних бурхливих перетворень, які торкаються різних сфер життя: соціально-політичної, економічно-правової. Це сильно перевищує технічні, технологічні можливості виробничого комплексу, потребуючи переоцінки людських ресурсів, коригування інших складових суспільства в цілому. Активізація інноваційних процесів, у свою чергу, приводить до інституційних трансформацій, які відбуваються на глобальному, національному, регіональному рівнях. Такі зміни мають місце як в економічній системі, так і в окремих її складових, зокрема, банківській діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основами правового забезпечення України в контексті залучення банками капіталу на міжнародних ринках стали нормативні акти України [1–6], Конституція України, Закони України: «Про банки та банківську діяльність»,

Закон «Про Національний банк України», Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Постанова Національного банку України «Про затвердження положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах». Метою цієї статті є комплексні заходи щодо привернення уваги до вже існуючих проблем щодо функціонування ринку капіталу для економічного розвитку України та надання практичних рекомендацій щодо заходів оздоровлення розвитку ринку капіталу.

Формування мети дослідження. Вивчення правових засад забезпечення України в контексті залучення банками капіталу на міжнародних ринках та пошук системного підходу щодо дослідження інноваційних напрямів розвитку сучасного банківництва та інституційно-структурних трансформацій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Україна тривалий час перебуває на зламі трансформаційних бурхливих перетворень, які торкаються різних сфер життя: соціально-політичної, економічно-правової. Це сильно перевищує технічні, технологічні можливості виробничого комплексу, потребуючи переоцінки людських ресурсів, коригування інших складових суспільства в цілому. Активізація інноваційних процесів, у свою чергу, приводить до інституційних трансформацій, які відбуваються на глобальному, національному, регіональному рівнях. Такі зміни мають місце як в економічній системі, так і в окремих її складових, зокрема, у банківській діяльності. Виникає об'єктивна необхідність системного підходу до дослідження інноваційних напрямів розвитку сучасного банківництва та інституційно-структурних трансформацій, які відбуваються в банківському секторі як на міжнародному, так і на національному рівнях.

Правовими актами, що закріпили сталість правових засад діяльності банківської системи України, стали нормативні акти: Конституція України [1] та Закон України «Про банки та банківську діяльність» [2], Закон «Про Національний банк України» [3], Постанова Національного банку України «Про затвердження положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» [5]. На жаль, ринок капіталів в Україні залишається досі не дослідженим повною мірою, про це свідчать постійні стресові чинники, до яких, зокрема, відносять: зменшення кількості робочих місць, трудову міграцію за кордон, різкі коливання курсів валют, слабку обізнаність населення у сфері банківської інфраструкції, правовий нігілізм суспільства та ін.

Відповідно до ст. 99 Основного закону: «забезпечення стабільності грошової одиниці є основною функцією центрального банку держави – Національного банку України» [1]. Зокрема, ст. 4 Закону передбачає, що «банківська система України складається з Національного банку України та інших банків, а також філій іноземних банків, що створені і діють на території України відповідно до положень цього Закону та інших законів України» [2].

Також доцільно згадати Угоду про асоціацію між Україною та Європейським співтовариством [4], цей документ за своїм обсягом і тематичним охопленням є найбільшим міжнародно-правовим документом за всю історію України та найбільшим міжнародним договором з третьою країною, коли-небудь укладеним Європейським Союзом. Вона визначає якісно новий формат відносин між Україною та ЄС на принципах «політичної асоціації та економічної інтеграції» і слугує стратегічним орієнтиром системних соціально-економічних реформ в Україні. Так, у ст. 3 Угоди закріплено, що «сторони визнають, що принципи вільної ринкової економіки становлять основу для їхніх відносин. Верховенство права, належне врядування, боротьба з корупцією, боротьба з різними формами транснаціональної організованої злочинності й тероризмом, сприяння сталому розвитку і ефективній багатосторонності є головними принципами для посилення відносин між Сторонами» [4].

Для того щоб реально оцінити проблеми, доцільно розглянути тенденції розвитку економічних нормативів діяльності банківських установ. За даними Всесвітнього економічного форуму – 2019 (ВЕФ) Україна в 2019 р. втратила дві позиції в індексі глобальної конкурентоспроможності (Global Competitiveness Index, GCI) Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ) й опустилася на 85-те місце зі 141 країни. Згідно зі щорічним звітом ВЕФ, основний регрес зафіксовано у сфері фінансових систем, у якій рейтинг України опустився на 19 позицій – до 136-го місця, й у сфері охорони здоров'я – на 9 позицій, до 101-го місця. Також дещо погіршилися показники впровадження ІКТ – із 77-го на 78-ме місце, макроекономічної стабільності – із 131-го на 133-тє місце та інноваційних можливостей – із 58-го на 60-тє місце

[6]. Водночас слід зазначити, що в Рейтингу Світового банку "Doing Business"-2019 відзначається поліпшення позицій України – 71 місце з-поміж 190 країн проти 76 місця в Рейтингу 2018-19 [10].

Водночас другий рік поспіль значно поліпшуються позиції країни за критеріями «ринок товарів» – з 73-го на 57-ме місце, «ринок праці» – з 66-го на 69-те місце та «інституціональний розвиток» – зі 110-го на 104-те місце. Крім того, Україні вдалося трохи піднятися за такими показниками, як освіта – з 46-го на 44-те місце та рівень розвитку бізнесу – з 86-го на 85-те місце. За обсягом внутрішнього ринку Україна зберегла колишню позицію – 47-ме місце, а за інфраструктурою 57-ме місце [6].

Головними чинниками несприятливого інвестиційного клімату в Україні вітчизняні та міжнародні експерти, підприємці, представники міжнародних фінансових організацій називають насамперед відсутність верховенства закону (права), що тягне за собою незахищеність прав власності (рейдерство), корумпованість державних органів та органів місцевого самоврядування (вимагання хабарів, побори, «відкати»), нестабільність нормативної бази економічної діяльності, її спрямованість на захист інтересів вітчизняних монополістів, наближених до влади [11, с. 9–10].

Якщо зробити екскурс у історичні передумови становлення банківської системи та взаємозв'язок із міжнародними організаціями, важливо згадати факт, що з приєднанням до Світової організації торгівлі в 2008 р. Україна суттєво лібералізувала свій ринок банківських послуг. Попри певні побоювання, цей крок не мав руйнівного наслідку для цього сектора фінансових послуг, проте став важливим етапом євроінтеграційного процесу нашої країни, зокрема, переговорів з ЄС про укладання поглибленої зони вільної торгівлі (ЗВТ). Парафування 30 березня 2012 р. Угоди про Асоціацію та її складової щодо поглибленої зони вільної торгівлі між Україною та ЄС підтвердило незмінність євроінтеграційного вектора розвитку України на основі впровадження стандартів ЄС. Відповідно до Програми інтеграції України до Європейського Союзу (далі – Програма), схваленої Указом Президента України №1072/2000 від 14.09.2000 р., основною метою співробітництва України з ЄС є набуття нею членства Європейського Союзу. Це передбачає здійснення процесів євроінтеграції в усіх секторах економіки України, в тому числі у фінансовій та банківській системах [7].

Основним напрямом цієї Програми стала координована реалізація в рамках цієї та галузевих програм ключових організаційно-економічних та нормативно-правових заходів щодо кожної галузі, які б забезпечували передбачуване наближення до стандартів ЄС.

Гармонізація законодавства відповідно до норм ЄС орієнтована на подолання перешкод на шляху вільного пересування людей, товарів, послуг та капіталів між Україною та ЄС.

Синхронізація внутрішніх ринкових перетворень до змін у процесах розширення ЄС. Насамперед, це стосується:

- реформування органів виконавчої та судової влади і співпраці Міністерства юстиції України з судами;
- проведення адміністративно-територіальної реформи;
- формування основ політики регіонального розвитку (зокрема, законодавства щодо розподілу компетенції, бюджетів, податків);
- завершення приватизації (насамперед підприємств, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави та банків);
- реформування банківського сектора в цілому [7].

На жаль, вищезазначені заходи дали підвищення економічних показників на короткий термін, на це вплинули досить непередбачувані чинники – це і боротьба з пандемією, і швидкий темп щодо зміни у владних структурах, що не дає повною мірою отримати плоди діяльності, і те, що ці плани містять популістичні виклики, а не реальні дії виходу із кризи. Реально доцільно підійти зважено, рішуче, користуючись міжнародним досвідом провідних банківських систем, обрати один багатоканальний вектор, що забезпечить поступовий вихід з економічної кризи.

Розвинутий ринок капіталу зазвичай розглядається як конкурент сектора комерційних банків, оскільки вони конкурують за збереження та інвестиційні можливості. Проте в сучасній фінансовій системі спостерігаються доповнюючі взаємозв'язки між ринком капіталу

та банками, оскільки вони обирають різні сегменти фінансових ринків та концентруються на різних типах клієнтів. Наприклад, малі нові ризиковані компанії отримують фінансування від банків, тоді як великі компанії роблять це на ринку капіталу. Інший приклад взаємодоповнюючого характеру зв'язків – це іпотечне кредитування, коли банки покладаються на ринок капіталу для емісії іпотечних кредитів через сек'юритизацію [8, с. 3].

На думку О.Ю. Волкович, А.М. Околовського, «за рахунок випуску облігаційних позик на міжнародному грошовому ринку та на національних грошових ринках країн Європейського інвестиційного банку формуються залучені кошти банку. На рентабельні проекти надають звичайні кредити, на малорентабельні – пільгові. До 70% припадає на кредити для регіонального розвитку менш розвинутих районів. Загальна сума наданих кредитів – понад 47 млрд євро. Позики банку покривають частину вартості проекту, доповнюючи власні капітали позичальника (як правило менше 50%). Сфери використання кредитів – передусім енергетика, транспорт і телекомунікації. Європейський інвестиційний банк надає також пільгові кредити за рахунок засобів ЄС як технічний розпорядник. Кредити банку надаються в кількох валютах. Відсоткова ставка по «змішаних» кредитах визначається на базі середньозваженої вартості в залучених коштах у даних валютах на міжнародних або національних ринках капіталів» [9, с. 230].

Досить відомим реформатором XXI ст. став Барак Обама – він створив власний обґрунтований, зважений підхід щодо соціально-економічного перезавантаження країни. Зокрема, на початку 2011 р. Б. Обама поставив завдання перед урядом США досягти скорочення дефіциту бюджету на 4 трлн дол. за 12 років, в тому числі на 2 трлн дол. – за рахунок зменшення федеральних видатків, а решту – завдяки реформі оподаткування та економії витрат на обслуговування державного боргу. При цьому обсяг щорічного дефіциту бюджету слід було знизити удвічі. Досягти наміченого планувалося за рахунок: 1) введення з 2012 р. нового податку на банківську діяльність; 2) скасування знижених податків для багатих (з доходом більше 250 тис. дол. на рік). Цю позицію вдалося частково реалізувати, однак «планка» заможності була підвищена до 400 тис. дол. на рік; 3) економії від проведення реформи охорони здоров'я (очікувана економія 480 млрд дол. за 12 років); 4) скасування податкових пільг в енергетиці на суму 46,2 млрд дол.; 5) зниження видатків, а саме, оборонного бюджету – на 400 млрд дол., кошторису внутрішніх федеральних програм – на 770 млрд дол., субсидій виробникам сільськогосподарської продукції – на 360 млрд дол. [10, с. 192–193].

Доцільно зазначити, що глобальна фінансова криза має дійсно планетарний масштаб, оскільки охоплює велику кількість великих держав з достатньо сильною економікою. Позбавлення коштів передбачає зменшення надмірної залежності від оптового фінансування. Це разом із впливанням капіталу та вирішенням проблемних активів зменшить дефіцит фінансування та поліпшить ринок функціонування.

Проте заходи, що підтримують фінансування, може бути вдосконалено. Зокрема, доступ до фінансування в іноземній валюті можна ще поліпшити, щоб забезпечити можливість банківського фінансування їх активів в іноземній валюті на міжбанківському і міжвалютному ринках свопів. Зараз офіційні механізми фінансування в основному здійснювалися в національній валюті, тільки кілька центральних банків також забезпечують фінансування в доларах США або іншій валюті. Схеми державних гарантій повинні узгоджуватися між собою за структурою і чітко реалізовуватися. У деяких випадках через відсутність чіткості управління затрималася робота банків щодо забезпечення фінансування, що зменшило інтерес інвесторів. Здійснення нетрадиційної монетарної політики знадобиться для підтримання фінансової діяльності, зменшення премії за ризик і відновлення ринків сек'юритизації. Політикам необхідно розробити стратегію виходу, щоб забезпечити можливість отримання державного фінансування, коли умови сприятливі для відновлення приватних ринків. Наприклад, хоча для поліпшення ринку можуть знадобитися ціни нижче ринкових і обмежені умови офіційних послуг, функціонуючи в нинішніх умовах, їх згодом доведеться переглянути, щоб забезпечити позичальникам стимул повернутися на приватні ринки [13, с. 40].

Висновки. Таким чином, слухним напрямом реформи економічного сектора є визначення заходів державної інвестиційної підтримки. Цьому має передувати докладний аналіз ефекту від наданих раніше економічним суб'єктам пільг і преференцій. За умови позитив-

ного висновку про доцільність подальшого надання підтримки вона має надаватись адресно, вчасно та на визначений період часу, а також відповідати міжнародним зобов'язанням України, насамперед, вона не повинна викривляти конкуренцію та умови зовнішньої торгівлі [12, с. 50–51].

1. Закріпити на законодавчому рівні положення про те, що мінімальний обсяг державних інвестицій повинен дорівнювати обсягу всієї нової заборгованості, тобто обсяг запозичень упродовж року не може перевищувати обсягу бюджетних витрат на фінансування інвестицій. Доцільним є напрям щодо чіткого визначення і впровадження умов фіскального стимулювання інвестиційної діяльності, зокрема, під час формування та затвердження середньострокового фінансового плану, а також проєкту бюджету на наступний фінансовий рік встановлюються доцільність, цільова спрямованість, очікувана результативність і галузева структура передбачуваних і вже наданих пільг, а також визначається можлива зміна функціональної структури видатків бюджету в результаті впровадження пільг у системі підтримання підприємств; пільги надаються на зрозумілих відкритих умовах і не мають бути пов'язані з вимогами виконання підприємствами визначених умов чи фінансування тих чи інших політичних напрямів.

2. Запровадити практику розроблення і впровадження пакетів інвестиційного стимулювання, які охоплюватимуть, зокрема:

- часткове вилучення інвестиційних видатків з обсягів оподаткування (як альтернатива амортизації, перш за все – прискореної);
- компенсації державою певної частки капітальних витрат після введення відповідних підприємств у виробничу діяльність (інвестиційна субсидія);
- закріплення граничного рівня тарифів природних монополій на п'ять-сім років.

3. Запровадити практику, за якої рішенням про нові запозичення передують публічна інформація про те, на фінансування яких проєктів використано вже залучені кошти і на які цілі (проєкти) передбачаються нові запозичення. На веб-порталі Міністерства фінансів не менш ніж за квартал до винесення питання про нові боргові залучення подається інформація про обсяги поточної заборгованості та використання позикових коштів, у т.ч:

- проєкти, на фінансування яких планується залучити позикові ресурси;
- проєкти, на які або раніше здійснювалися запозичення, або фінансування яких є частиною бюджету розвитку;
- сума боргу за кожним виконуваним проєктом, станом на початок і кінець року;
- план виплат основної суми боргу до його повного погашення;
- прогнозні суми витрат на обслуговування боргу за кожним проєктом на найближчі три роки.

4. Встановити жорсткий контроль за діяльністю у борговій сфері: використання всіх залучених коштів повинне мати очевидну, відчутну для суспільства, результативність та ефективність. Заборонити використання запозичень для фінансування чи підтримання хронічно збиткових підприємств.

Список використаної літератури

1. Конституція України: офіц. текст. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст. 141. (із змінами та доповненнями від 07.02.2019 р. № 2680-VIII).
2. Про банки та банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. №2121-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 5-6. Ст. 30.
3. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 р. №679-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. №29. Ст. 238.
4. Угода асоціацію між Україною та Європейським Союзом: веб-сайт. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=248387631/
5. Про затвердження положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: Постанова Національного банку України від 11.06.2018 р. №64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18#Text>
6. Україна опустилася на 85-те місце в щорічному рейтингу конкурентоспроможності WEF. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/economic/617843.htm>

7. Програма інтеграції України до Європейського Союзу. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/U1072.html

8. Ринок капіталу в Україні: Рекомендації для збільшення пропозиції та попиту. URL: http://www.ier.com.ua/files/publications/Policy_papers/German_advisory_group/2006/V1_ukr.pdf

9. Волкович О.Ю., Околовський А.М. Особливості правового становища Європейського інвестиційного банку. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. №6, т. 2. С. 228–232. URL: <http://nvppp.in.ua/index.php/arkhiv?id=16>.

10. Кириленко О.П. Фінанси зарубіжних країн: навч. посіб. Тернопіль: Економічна думка, 2013. 287 с.

11. Рейтинг легкості ведення бізнесу. Doing Business. – Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=232ba380-67ec-4689-a90e-f67da7840f9e&title=DoingBusiness>

12. Влада і бізнес в Україні: від симбіозу до партнерства. Центр Разумкова, Київ, 2019. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2019_VLAD_Abusiness.pdf.

13. Global Financial Stability Report, April 2009 ... - IMF eLibrary: URL: <https://www.elibrary.imf.org/view/IMF082/09833-9781616352080/09833-9781616352080/09833-9781616352080.xml?language=en>.

LEGAL SUPPORT OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF ATTRACTING CAPITAL BY BANKS IN INTERNATIONAL MARKETS

Olena Yu. Volkovych, PhD in Legal Science, Associate Professor Department of Public and International Law and Law Enforcement, Kherson State University (Ukraine)

E-mail: elenavolkovich7@gmail.com

DOI: 10.32342/2709-6408-2021-1-2-17

Key words: *economy, sustainable development, economic crisis, state regulation, bank, capital.*

The article provides a theoretical and legal analysis of the legal support of Ukraine in the context of raising capital by banks in international markets. The author determined that the economic crisis in the country is protracted, the capital market in Ukraine remains largely underdeveloped. The state has taken many steps to overcome the economic crisis, identified priority measures, strategic steps to build a sustainable economy, in particular, many efforts have been made to find free funds to attract investment, but this, as practice shows, was not enough. An important step in building a free and competitive state was the adoption of the Association Agreement between Ukraine and the European Community. This document is the largest international legal document in the history of Ukraine and the largest international agreement with a third country ever concluded by the European Union. In accordance with the Program of Integration of Ukraine into the European Union (hereinafter - the Program), approved by the Decree of the President of Ukraine № 1072/2000 of 14.09.2000. Synchronization of internal market transformations of changes in the processes of EU enlargement. First of all, it concerns: reform of executive and judicial bodies and cooperation of the Ministry of Justice of Ukraine with courts; administrative and territorial reform; formation of the foundations of regional development policy (including legislation on the distribution of competencies, budgets, taxes); completion of privatization (primarily enterprises of strategic importance for the economy and security of the state and banks); reforming the banking sector as a whole. Thus, in particular, a developed capital market is usually seen as a competitor in the commercial banking sector, as they compete for retention and investment opportunities. However, in today's financial system, there are complementary relationships between the capital market and banks, as they choose different segments of the financial markets and focus on different types of customers. In the process of writing the article came to the following conclusions. The right direction in the reform of the economic sector is to determine the measures of state investment support should be preceded by a detailed analysis of the effect of the benefits and preferences previously granted to economic entities. Establish the legislative level the provision that the minimum amount of public investment should be equal to the amount of all new debt, i.e., the amount of borrowings during the year may not exceed the amount of budget expenditures to finance investments. Introduce the practice of developing and implementing investment incentive packages. Introduce a practice in which the decision on new borrowings is preceded by public information on which projects have already been used to finance the funds and for which purposes (projects) new borrowings are envisaged. Establish strict control over debt activities.

References

1. The Constitution of Ukraine (1996). *Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, no. 30, Article 141.
2. The Verkhovna Rada of Ukraine (2001). The Law of Ukraine "On Banks and Banking", *Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, no. 5-6, Article 30.
3. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999). The Law of Ukraine "On the National Bank of Ukraine", *Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, no. 29, 238 p.
4. *Uhoda asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta Yevropeiskym Soiuzom* [Association agreement between Ukraine and the European Union] Available at: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=248387631/
5. Resolution of the National Bank of Ukraine (2018). "On approval of the regulations on the organization of risk management system in banks of Ukraine and banking groups", no.64. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18#Text>.
6. *Ukraina opustylasia na 85-te mistse v shchorichnomu reitynhu konkurentospromozhnosti WEF* [Ukraine dropped to 85th place in the annual WEF competitiveness ranking] Available at: <https://ua.interfax.com.ua/news/economic/617843.html>.
7. *Prohrama intehratsii Ukrainy do Yevropeiskoho Soiuzu Ukraine's* [Integration program into the European Union] Available at: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/U1072.html.
8. *Rynok kapitalu v Ukraini: Rekomendatsii dlia zbilshennia propozytsii ta popytu* [Capital market in Ukraine: Recommendations for increasing supply and demand] Available at: http://www.ier.com.ua/files/publications/Policy_papers/German_advisory_group/2006/V1_ukr.pdf.
9. Volkovych, O.Iu., Okolovskyi, A.M. (2016). *Osoblyvosti pravovoho stanovyshcha Yevropeiskoho investytsiinoho banku* [Features of the legal position of the European Investment Bank]. *Naukovyi visnyk publichnoho ta pryvatnoho prava* [Scientific Bulletin of Public and Private Law], no. 6, pp. 228-232. Available at: <http://nvppp.in.ua/index.php/arkhiv?id=16>.
10. Kyrylenko, O.P. (2013). *Finansy zarubizhnykh krain* [Finance of foreign countries]. Ternopil, Economic Thought, 287 p.
11. *Reitynh lehkosti vedennia biznesu. Dyv.: Doing Business* [Rating of ease of doing business. See: Doing Business]. Available at: Official site of the Ministry of Economic Development and Trade, <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=232ba380-67ec-4689-a90e-f67da7840f9e&title=DoingBusiness>
12. *Vlada i biznes v Ukraini: vid symbiozu do partnerstva* [Government and business in Ukraine: from symbiosis to partnership]. *Tsentr Razumkova* [Razumkov Center]. Kyiv, Available at: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2019_VLAD_Abusiness.pdf.
13. Global Financial Stability Report, April 2009 ... - IMF eLibrary: Available at: <https://www.elibrary.imf.org/view/IMF082/09833-9781616352080/09833-9781616352080/09833-9781616352080.xml?language=en>.

Одержано 23.01.2021.